

Aan het college van Burgemeester en Wethouders

Postbus 93
9460 AB Gieten

Betreft: Adviesaanvraag “concept” Beleidskader
nieuwe wet inburgering Aa en Hunze Assen en
Tynaarlo.

Datum: 3 november 2020

Uw contactpersoon: mevrouw M. van Leeuwen

Geacht College,

Gasteren, 3 november 2020'

Geachte leden van het College

De Adviesraad Sociaal Domein Aa en Hunze (ASD) heeft kennisgenomen van de door uw beleidsadviseur Sociaal Domein, Mw. M van Leeuwen, op 13 oktober 2020 aan de Adviesraad toegezonden concept beleidskader nieuwe wet inburgering (wet Koolmees) in de gemeente Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo.

Namens uw College werd de Adviesraad vriendelijk, doch dringend verzocht om hierover uiterlijk op 4 november 2020 advies uit te brengen. Het beleidskader werd de Adviesraad in concept aangeboden, opdat het advies van de Adviesraad zou kunnen worden verwerkt in een definitief concept Beleidskader Inburgering, alvorens het aan Uw college wordt voorgelegd. Een andere werkwijze dan die de Adviesraad tot nu toe gewend was. De Adviesraad erkent dat er aan deze werkwijze in praktische zin wel degelijk voordelen zijn verbonden. De Adviesraad wordt immers in een vroegtijdig stadium betrokken bij de beleidsontwikkeling op een van de terreinen van het sociale domein. In de meer formele zin brengt de adviesraad haar adviezen uit aan het college en niet aan de ambtelijke staf. Graag verneemt de Adviesraad hoe U aankijkt tegen deze werkwijze.

De Adviesraad heeft, vanwege de afgekondigde maatregelen ter bestrijding van het corona virus, helaas zijn vergadering sinds april 2020 via video beeldverbindingen moeten houden. We moeten constateren dat deze werkwijze de gedachtewisseling en discussies niet in positieve zin beïnvloedt.

Ten aanzien van de voorgelegde adviesaanvraag betreffende het beleidskader nieuwe wet inburgering (wet Koolmees) in de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo heeft de ASD de volgende aandachtspunten, vragen en opmerkingen:

Algemeen.

Het is een kader stellend stuk dat voor het overgrote deel, goed en prettig leesbaar is.

Wij hebben moeten vaststellen dat deze kadernota Inburgering niet wordt ingebed in het brede maatschappelijk proces en dan met name in het sociale domein. Terwijl daar in de eerder vastgestelde notitie 'Nieuwkomers van Aa en Hunze- van inburgering tot participatie' juist wel sprake van was. Wij vragen ons dan ook af hoe deze Kadernota en de eerder vastgestelde notitie zich ten opzichte van elkaar verhouden.

In ons advies over de notitie 'Nieuwkomers van Aa en Hunze- van inburgering tot participatie' van 25 mei jl. heeft de Adviesraad ook nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het creëren van een breed draagvlak in de samenleving. In onze ogen cruciaal voor het welslagen van het gehele inburgeringsproces. In het onderhavige beleidsdocument missen wij wederom de zo noodzakelijke aandacht voor voorlichting en het creëren van draagvlak onder de inwoners, terwijl U juist wel een beroep doet op de inzet van vrijwilligers. Wij adviseren U, bij het proces van implementatie daar expliciet aandacht aan te besteden.

In ons advies van 25 mei over de hiervoor genoemde notitie heeft de ASD ook aangegeven het belangrijk te vinden, dat volstrekt duidelijk is wat de uitvoeringsverantwoordelijkheid is van de afzonderlijke gemeenten en wat onder gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt uitgevoerd. Hiervan vinden wij onvoldoende terug in het beleidskader. De begroting is opgesteld naar evenredigheid van het aantal inwoners, terwijl elke gemeente vergelijkbare vaste kosten heeft.

De Adviesraad herkent de door U geschetste contouren over de uitvoering van de nieuwe wet in onze gemeente en de samenwerking met de gemeente Assen en Tynaarlo. Dit ambitieuze plan valt of staat met de uitwerking, de voorbereiding en uitvoering ervan. De Adviesraad blijft daar graag bij betrokken.

2.1. Regierol.

Plan Inburgering en Participatie. (PIP).

Hierin wordt geschreven dat de gemeente sancties, o.a. een bestuurlijke boete kan opleggen, bij het niet nakomen van de afspraken zoals die zijn vastgelegd in het Plan Inburgering en Participatie (PIP). De ASD vraagt zich af op dit voor nieuwkomers, die voor een groot deel beperkte financiële middelen hebben, een effectief instrument is. Een dergelijke maatregel werkt in de visie van de ASD eerder contra productief dan stimulerend om de afspraken alsnog na te komen. Van een gang naar de rechter, van de

nieuwkomer, als de gemeente haar afspraken jegens de nieuwkomer niet nakomt, verwacht de ASD, gezien de kwetsbare positie van de nieuwkomer, evenmin veel. Wij geven het college in overweging om, in navolging van de werkwijze met de onafhankelijke cliënt ondersteuner, een onafhankelijk persoon of instantie aan te wijzen die in het geval van een impasse, objectief mee kan kijken en constructief mee kan denken om tot een oplossing te geraken.

Voortgang van de nieuwkomer.

Door de wet wordt bepaald dat minimaal twee gesprekken moeten plaatsvinden in de eerste 12 maanden. De ASD stelt voor dit ambitieuzer te beschrijven, om te voorkomen dat nieuwkomers uit beeld raken en er zich situaties voor doen die zich zeer moeilijk laten herstellen. Maatwerk is ook hier het sleutelwoord.

2.2. De leerroutes.

De trajecten hebben een looptijd van 3 jaren.

De ervaring in het verleden heeft geleerd, dat een deel van de groep nieuwkomers binnen de termijn van drie jaren, niet of onvoldoende is ingeburgerd.

In dit beleidskader wordt niet aangegeven in welke route er voor deze groep is voorzien, na de periode van drie jaar. De ASD adviseert ook hier duidelijkheid over te scheppen.

4. Beleidsuitgangspunten.

4.1. Samenwerking Assen, Aa en Hunze en Tynaarlo.

De ASD onderschrijft de gedachte van het college om samen met de gemeenten Assen en Tynaarlo een gezamenlijke koers te varen bij de uitvoering van de nieuwe wet.

“Samenwerking ligt voor de hand vanwege de relatief beperkte omvang van de doelgroep en de noodzakelijke diversiteit in het inburgeringsaanbod”, zo wordt het in het concept beleidskader verwoord. Overwegingen die de ASD zeker bij deze nieuwe wet nadrukkelijk onderschrijft. Zo kunnen immers de gezamenlijk visie van de gemeenten worden gerealiseerd en de krachten en capaciteit worden gebundeld voor het beste integrale aanbod aan de inburgeraar. Argumenten die zeker ook op gaan als de samenwerking tussen Assen, Tynaarlo en Aa en Hunze wordt uitgebreid met de gemeenten Noordenveld en Midden-Drenthe. Deze 5 gemeenten werken op meerdere beleidsterreinen reeds samen. De ASD adviseert het college om alsnog te onderzoeken of een uitbreiding van de samenwerking met Noordenveld en Midden-Drenthe tot de mogelijkheid behoort. Los van de in het concept genoemde voordelen denken wij dat er wellicht voordelen te behalen zijn bij het inkoopproces, de overhead en de kosten voor voorlichting en het creëren van draagvlak.

4.4. Uitvoering door professionals en vrijwilligers.

In deze nota wordt er, zoals de ASD al vaker heeft geconstateerd, van uit gegaan dat een deel van de beschreven taken door vrijwilligers wordt uitgevoerd. Wel al te gemakkelijk maken de drie gemeenten de vrijwilligers als steunpilaar van dit nieuwe beleid.

De ASD wil erop wijzen dat goed uitgeruste vrijwilligers lastig te vinden zijn en niet structureel als essentieel onderdeel, opgenomen kunnen worden in een beleidskader. De ASD vraagt zich af welke voorwaarden aanwezig zijn om vrijwilligers als steunpilaar van dit nieuwe beleid op te nemen.

5. De rol van de gemeente in de uitvoering van de Wet inburgering.

Helaas treft de ASD in deze paragraaf een zeer lastige tekst aan met veel ambtelijk jargon, dat beperkt de leesbaarheid. Laat staan dat duidelijk wordt wat precies de rol van de gemeente is. Dit abstracte taalgebruik lijkt de ASD onvoldoende basis om op basis daarvan tot een concreet uitvoeringsplan te komen. De ASD adviseert het college deze kadertekst te herschrijven op een wijze die ook toegankelijk is voor lezers die niet gewend zijn ambtelijke teksten te lezen.

6. Financiële kaders.

De voorliggende begroting is opgesteld naar rato van het aantal inwoners. Het concept beleidskader maakt duidelijk dat bepaalde kosten voor de drie gemeenten gelijk zijn. De ASD vraagt zich af of er wel voldoende rekenschap is gehouden met dit gegeven. Het beschikbare budget is in de ogen van de ASD nadrukkelijk aan de krappe kant. Dit mag niet ten koste gaan van de implementatie en uitvoering van de wet in onze gemeente.

Het is de ASD niet duidelijk waarom de 'na-reiziger' een lager budget heeft dan de asielmigrant. De na-reizigers zijn, zo is bekend, overwegend vrouwen. De ASD acht de inburgering voor na-reizigers zeker zo belangrijk als voor de asielmigrant. De ASD onderschrijft dan ook nadrukkelijk de oproep in het concept voor ruime aandacht voor de positie van vrouwen in het inburgeringstraject.

Het is de ASD, mede dankzij de inspanning van een speciaal daartoe ingestelde werkgroep gelukt om tijdig advies uit te brengen. Dit advies zal worden verwerkt, zo is de ASD verzekerd, in een definitief concept dat aan Uw college zal worden voorgelegd.

De ASD neemt aan dat Uw college het Beleidskader nieuwe wet inburgering Assen, Aa en Hunze en Tynaarlo, nadat het door U is vastgesteld, ter finale advisering aan de ASD zal voorleggen, alvorens het aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

De ASD Aa en Hunze vertrouwt er op dat onze adviezen serieus worden betrokken bij het definitieve vaststellen implementeren van het Beleidskader nieuwe wet inburgering in de gemeenten Assen, Tynaarlo en Aa en Hunze. Desgevraagd zijn wij graag bereid onze gedachten en advies toe te lichten bij de twee overige gemeenten

Wij zien uw reactie gaarne tegemoet.

Met vriendelijke groet

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Aa en Hunze,

Meindert Krijnsen

Secretaris

Hilco IJtsma

voorzitter

